

Zápis z 10. jednání Antibyrokratické komise (ABK)
15.10.2008

**Zápis z 10. jednání Antibyrokratické komise (ABK)
dne 29. září 2008 od 14.00 hodin, Mze v Kolegiu ministra**

Účastníci jednání:

Ing. Petr Krogman, zástupce Svazu marginálních oblastí ČR
Ing. Martin Pýcha, tajemník Zemědělského svazu ČR
Ing. Marcela Nachtmanová, ředitelka odboru auditu a supervize Mze
Ing. Jaroslav Šebek, tajemník Asociace soukromého zemědělství ČR
Ing. Ivan Horák, zástupce Agrární komory ČR
Bc. Jaroslav Trávníček, zástupce Společnosti mladých agrárníků ČR
Ing. Josef Stehlík, poradce ministra zemědělství
Ing. Martin Plášil, poradce ministra zemědělství

Omluveni:

Ing. Stanislav Němec, předseda Asociace soukromého zemědělství ČR, předseda ABK
Ing. Jindřich Šejvl, zástupce Agrární komory ČR

Zahájeno ve 14.00 hodin

1) Informace o vývoji návrhů legislativy

J.Šebek: informoval o telefonické konzultaci s RNDr. Ing. T.Kovalem a JUDr. K.Skříčkem z vedení SRS. Bylo zjištěno, že návrhy novelizací zákona 326/2004Sb. a příslušných vyhlášek, které byly odsouhlaseny na jednání ABK na jaře t.r. a které byly dopisem z 4.6.2008 předány ministrovi zemědělství, zatím nijak nepokročily. Těchto zhruba 13 změn není zatím ani v harmonogramu legislativních prací Mze na rok 2009. Zástupci SRS uvedli, že dochází k přípravě slučování organizací státní správy SRS a ÚKZÚZ a pravděpodobně vzhledem k tomu nebyly tyto legislativní návrhy dál projednávány.

Úkol: pozvat ředitele SRS Ing. Mgr. Ivo Vrzala na příští jednání ABK. Zajistí: J.Šebek

Úkol: prověřit stav příprav návrhů legislativy dojednaných s ÚKZÚZ. Zajistí: J.Šebek

Úkol: navržené změny v novele vládního nařízení 244/2004Sb. o mléčných kvótách předat Ing. Machkovi z Mze. Zajistí: J.Stehlík.

2) Přehled vyřízených odvolání na Mze – odbor strukturální

Ing. P. Sekáč nedodal slíbenou tabulku s přehledem různých odvolání k Mze, ze které mělo být patrné, jaká je průměrná doba vyřizování daného typu odvolání.

Úkol: urgovat splnění úkolu Ing. P. Sekáčem. Zajistí: zástupci Mze v ABK.

3) Portál farmáře – rozšíření, zřízení aplikace a přístupových hesel – přehled o odvoláních

Úkol: na příští ABK pozvat ved.prac. Mze - Ing. G.Tobolku a RNDr. V. Dragana. Zajistí: J.Stehlík

4) Odpověď z Pozemkového fondu

k podnětu na byrokratickou zátěž při sjednávání nájemních smluv na jednotlivé pozemky. Názor PF ČR je, že podnět není oprávněný. Fond se snaží snižovat počet smluv z vlastní vůle, ale vzhledem k různým účelům nájmu musí uzavírat jednotlivé smlouvy na jednotlivé pozemky. Fond také postrádá konkrétní důkazy tvrzení ABK.

Úkol: Zem. svaz, jako autor podnětu, prověří a dodá konkrétní důkazy. Zajistí: M.Pýcha.

5) Podnět veřejnosti:

J.Šebek: obdržel podnět od o.p.s. Attavena-organizátora IT školení pro zemědělce. Manželky farmářů, ačkoli běžně pomáhají v podnikání (vedení účetnictví, apod.) se nemohou účastnit školení dotovaného z PRV s odvoláním na to, že školení je určeno pouze pro konkrétní podnikatele a SZIF neakceptuje žádného náhradníka.

Úkol: Projednat se SZIF a zjistit okolnosti. Zajistí: J.Šebek

6) Cross-compliance:

J.Stehlík: omluvil neúčast Ing. M.Mistra vedoucího sekce environmentální Mze a poradce ministra Ing. M.Pospíšila. Vysvětlil představu ministra o fungování C-C a stav příprav osobně.

Při přípravě C-C zatím přetrvává zásadní problém – stanovení počtu kontrol. Dosavadní systém, jak byl připraven týmem na Mze, by generoval několik tisíc kontrol ročně, což vzhledem k počtu zem. subjektů by přineslo časté kontroly a nadbytečnou zátěž pro zemědělce. Požadavek EK je přitom min. 1% zkontrolovaných subjektů ročně ze všech zemědělců pobírající přímé platby. Rozhodnutí ministra je takové, že požaduje přiblížit celý systém 1% kontrol, tj. cca 250-300 podniků. Důležitá je ovšem analýza rizik, která určí, které problémy budou považovány za prioritní. Jde v podstatě o politické rozhodnutí ministra.

Je také věcí členského státu, jakým způsobem zabezpečí provádění těchto kontrol. Souběžně budou dále probíhat kontroly dle národní legislativy ze strany orgánů státní správy (OSS).

Celkový požadavek 16 směrnic EK k C-C bude rozdělen na dvě části s tím, že od 1.1.2009 bude C-C zahrnovat jen 8, resp. 9 směrnic. Směrnice EK jsou víceméně volné, je věcí každého státu, jak k zavedení C-C přistoupí.

Zadání ministra zemědělství je přitom následující:

1. Dodržet hladinu kolem 1% kontrol
2. Co nejjednodušší systém, přičemž C-C musí klást důraz na nápravu specifických problémů, resp. dopadů českého zemědělství a neklást důraz např. na drobná administrativní pochybení.
3. Vytvářet logické celky z různých oblastí kontrol tak, aby například kontrolu více podobných oblastí mohla provádět 1 OSS (zástupnost kontrolních organizací).
4. Eliminovat duplicitu kontrol – je třeba nastavit analýzu rizik tak, aby se zkontrolované podniky neobjevily v seznamu kontrolovaných v tom samém nebo v následujícím roce.
5. Zajistit, aby výklady kontrolních bodů byly jednoznačné bez subjektivního hodnocení kontrolorů.
6. Zajistit, aby systém C-C byl obhajitelný před EK

V současné době je třeba se zaměřit na ujasnění bodu 2, resp. stanovení neuralgických bodů v českém zemědělství. Podle názoru týmu poradců ministra jde zejména o riziko větrné a vodní eroze, které by mělo být hlavním cílem první etapy kontrol C-C. Tímto směrem dojde zejména ke změně podmínek správné zemědělské praxe tzv. GAEC.

Podle poradců je zřejmé, že větší dopad případných porušení na životní prostředí lze z logiky věci předpokládat u větších podniků. Tato skutečnost by měla být zohledněna v mechanismu výběru kontrolovaných subjektů, který by měl odpovídat velikostní struktuře českých zemědělců. Největší skupinu podle obhospodařované půdy (cca 55%, zdroj ÚZEI) tvoří podniky od 250 ha do 600 ha. Tento model se považuje také za obhajitelný před EK.

Dalším významným argumentem snahy o co nejnižší počet kontrol je, že čím bude více kontrolovaných podniků, tím větší je potenciál možných chyb a následných odvolání, což by mohlo mít za následek zbytečné zpoždění plateb podnikům, nárůst byrokracie, apod. Původní návrh počítal zhruba se 3 tisíci až 5 tisíci kontrolami ročně, nynější model je na úrovni cca 350 podniků, což je blízko 1% jako minimální hranici stanovené z EU.

Mze předpokládá, že v rámci zjednodušování C-C se využije ustanovení ve směrnicích EU, které umožňuje považovat kontrolu za plně provedenou v případě prohlídky 50% z daného množství kontrolovaného předmětu na farmě, pokud na tomto vzorku nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Je snaha, aby fyzické kontroly na místě nebyly dříve než po zaregistrování žádostí o platby na plochu (T:15.5.2009). Další rok to již poběží samozřejmě celoročně s tím, že SZIF by měl běžně naplánovat kontroly na určité období, např. do konce října daného roku. To však neznamená, že kontrola nemůže přijít i mimo toto období (kontrola dle národních předpisů či na udání apod.). V případě, že nebude nic zjištěno, budou platby vyplaceny. V jiném případě se bude čekat na uzavření kontroly, tj. půjde o pozastavení plateb na několik měsíců. Naproti tomu v Bavorsku či Sasku platí, že platby jsou vypláceny bez ohledu na průběh kontrol C-C s tím, že při zjištění pochybení a následném zkrácení plateb je dotace vymáhána od zemědělce zpětně. Tento systém by jistě stál za zvážení.

Poradenství k C-C: cca v listopadu/prosinci by měla vzniknout příručka pro zemědělce, která by měla obsahovat přehled kontrolních bodů s výkladem, dále by měla obsahovat Chartu práv farmáře. Zvažuje se, že příručka bude představovat úplný základ toho, co bude požadováno po všech zemědělciích a pro jednotlivé sektory či zaměření by měly vznikat dotisky nebo přílohy tak, aby se pro všechny nemuselo tisknout všechno, jestliže bude rozsah požadavků záviset na typu farmy.

Odvolání proti rozhodnutí SZIF budou probíhat přes metodika, který daný kontrolní bod spravuje.

P.Krogman: k záměru předpokládaného pozastavení plateb v důsledku probíhající kontroly C-C navrhuje, aby systém fungoval tak, že platba PP bude pozastavena jen z části, tj. např. z 90% by byla vyplacena vždy a zbytek teprve po vyhodnocení kontroly, jinak by systém fungoval na presumpci viny, což nepovažuje za správné.

Úkol: zástupci ABK toto předloží na 2. jednání monitorovacího výboru k C-C.

M.Pýcha: polemizuje se záměrem zaměřit kontroly C-C dle velikostní struktury podniků. V poměru například k Bavorsku, kde jsou malé farmy znamená 1% kontrol mnohem méně zkontrolované výměry půdy než by toto 1% například znamenalo u nás. Analýza rizik by měla pamatovat i na malé či velmi malé zemědělce.

J.Stehlík: analýza rizik počítá se všemi typy podniků, nelze tudíž vyloučit ani ty nejmenší. Nicméně přímé platby jsou vypláceny na jednotku půdy a tudíž je třeba také zajistit, aby zaměření kontrol odpovídalo situaci v ČR a bylo obhajitelné u EK. Analýza rizik, která bude zohledňovat velikostní strukturu podniků by byla vypovídající. Návrhy poradců ministra směřují k tomu, aby se kontrolami C-C do budoucna částečně i řešily kontroly dle národní legislativy, tzn. aby došlo ke snížení počtu kontrol.

Tento nastíněný návrh je ve stádiu rozpracování a představoval by podstatnou změnu proti tomu, co již bylo přichystáno na Mze. Samozřejmě by se musel zásadně přepracovat již vytvořený software pro C-C (zejména způsob generování výběru kontrolovaných subjektů). Cílem je, aby kontroly byly účelné směrem k tomu, co by mělo být národní prioritou. Případné dopady musí odpovídat míře porušení. Je také nezbytné správně naformulovat kontrolní body, aby byly jednotně pochopeny.

J.Trávníček: u opravdu malých farem – minifarem, které také musejí být kontrolovány, by stálo za úvahu zvážit hranici od kdy již není účelné vymáhat sankcí.

J.Stehlík: Bude předmětem dalších jednání.

7) Podnět – podmínky k získání a udržení licence pro provozování autodopravy

I.Horák: řada zem. podniků má jako doplňkovou činnost autodopravu, aby vytěžovaly svou techniku. K získání a k udržení licence na autodopravu se však musí každoročně předkládat daňové příznání úředníkům na krajský úřad (odbor dopravy), aby prokázal určitou finanční způsobilost. To znamená, že

úředníci se pravidelně seznamují s řadou citlivých údajů, které má mít jen finanční úřad. Požadavek považuje za zbytečný a navrhuje tento problém projednat na příští schůzi ABK.

Úkol: věc projednat na příští ABK a informovat se předběžně na Ministerstvu dopravy.

Příští termín jednání ABK byl stanoven na úterý 14.října 2008 od 15.00 hodin na Mze.

Skončeno v 16.00 hodin

Zapsal: Ing. Jaroslav Šebek, 29.9.2008

Přílohy: dle textu